

Åge Mariussen

# Smart spesialisering i Gudbrandsdalen Litt om metoden



# Hva er Smart Spesialisering



Smart spesialisering tar sikte på å bidra til bærekraftig økonomisk vekst ved å oppdage og støtte spirende næringer og utnytte muligheter bygd på eksisterende styrker



Muligheter til ny vekst kan oppdages av eksisterende bedrifter, forskere, planleggere, politikere, entreprenører og andre



Utfordringen til Smart Spesialisering er å finne og støtte de entreprenørielle oppdagerne

# Kriterier for en smart regional strategi



Smart. prioritering av utforskning av vekstmuligheter. (Ikke fordeling av penger jevnt utover til alle..)



Spesialisering. Analyse av hvor man kan forvente å finne nye muligheter til vekst beslektet med eksisterende spesialisering



Selv-organisering. Lag et nettverk som kan dra lasset sammen, med en klar organisering og ledelse



Snu i tide om dere er på feil vei. Det er ingen skam å snu

# Hva er rollene til oppdagerne?

- Entreprenører kjenner markedet og ser muligheter..
- Byråkrater ser når et prosjekt går feil og kan stoppe det..
- Forskere har kunnskap som kan brukes..
- Vanlige mennesker kan bidra – om de får være med og bestemme..



# Hvorfor trenger næringslivet en pro-aktiv offentlig sektor?

- Entreprenører kjenner markedet og ser muligheter..
- Det koster å gå i nye retninger, og nye løsninger kan lett kopieres
- Dødens dal



Kilde: Innovasjon Norge

# Hvorfor trenger offentlig sektor en pro-aktiv veiledning fra framsynte entreprenører?

- Entreprenører kjenner markedet og ser muligheter..
- Byråkrater ser når et prosjekt går feil og kan stoppe det..
- Offentlig sektor kan ikke plukke vinnere



## Viktigheten av å finne en felles plattform/ utgangspunkt

- Smart spesialisering bygger på en analyse av styrker og muligheter i regionen
- En god leder kan gi sprikende staur en felles retning





# Hvor starter vi letingen?

- Finn styrkene til regionen!
- Bruk styrkene til å oppdage mulighetene
- De nye mulighetene kan kanskje ligge nær styrker vi allerede har
- Er det bobler som mangler her?
- Hvilke bobler kan bli større?





**Eksempel:  
Slik gjør vi Smart  
Spesialisering i  
Nordland**

**fra Jernverk  
til batterier**

**Dette kalles  
“beslektet  
variasjon”**



# Kritiske spørsmål vi må stille

- Hvorfor blir ikke disse mulighetene brukt allerede?
- Hva er utfordringene?
- Hvordan kan vi skape samarbeid som kan løse utfordringene?
- Gå fra uformelle samarbeid til formaliserte nettverk
- Miljø og bærekraft



Men vi  
kan jo  
ikke  
plukke  
vinnere...



Staten og regionen kan ta feil



Professorene kan ta feil



Bedriftene og de private  
entreprenørene som tror de har  
gjort en oppdagelse kan ta feil..



Vi må over på en eksperimentell  
forståelse av  
innovasjonspolitik..

# Offentlig sektor kan ikke plukke vinnere, med den kan stoppe prosjekt som går feil

- Løser «markedsfeilen»
- Incentiver skal bare gå til nye aktiviteter
- Det må være klare kriterier for suksess og feil
- Det må være klare kriterier («sunset clause») for når og hvordan feilslåtte prosjekt kan avbrytes
- Offentlig støtte må gå til aktiviteter, ikke generelt til sektorer
- Aktiviteter som får støtte må ha et potensial for spredning («spillover»)
- Industripolitikk må drives av høyt kompetente myndigheter
- Implementering må evalueres
- Involverte offentlige myndigheter må ha gode kommunikasjonskanaler med privat sektor
- Feil og tap vil oppstå
- Institusjonene med ansvar for implementering må ha evne til evaluering, læring og fornyelse.



# Hva gjør forskerne?

- Naturvitere kan passe på miljøet og sikre gode reguleringer
- Forskere kan være entreprenører og gi kunnskap til nye produkter
- Historikere kan fortelle gode historier..
- Yrkeskoler kan også gi viktige resepter..



# Aktuelle metoder



Beslektet variasjon



Klatring i verdikjeder



Destinasjonsutvikling

# Aktuelle metoder



Offentlige innkjøp



Skape nettverk



Samarbeid med andre regioner



<http://adelbragd.fi/ohif.asp>

## **Eksempel: Smart Spesialisering i Finland**



- **Slaget ved Oravais  
1808 – 2008**
- **Restauranten  
Adelbragd 2018**

# Adelbragd: destinasjonsutvikling



- Lokal historisk forening
- Stort arrangement 2008 basert på frivillige «soldater» (Finland 100 år)
- En yrkesskole med kokkeutdanning laget autentiske menyer
- Kontakter med historisk interesserte veteranforeninger i Sverige og Russland
- Entreprenør fra yrkesskolen startet restauranten



## Adelbragd: destinasjonsutvikling rundt restauranten

### GUIDNINGAR OCH UPPVISNINGAR

- Kortfilmsförevisning (Finska kriget 1808–1809): 2 €/pers.
- Guidning av Furirsbostället och området runt om kring: 3 €/pers.
- Miniaturutställning: 1 €/pers.
- Paketpris för Guidning: 5 €/pers (Priserna gäller grupper på minst 10 personer).
- Kanonsalut av en eller två personer ur Österbottens Regementes Lif Compagnie: 150€
- Exercis av trupp ur Österbottens regementes Lif Compagnie: 250€
- Salut: med kanon: 150 € Klicka här!
- Österbottens regementes excercis: (grupper ur Österbottens regemente): 250 €
- Föreläsning av expert kring historisk mat: 300 €
- "Dragon" som guide: 65 €

# Hva må gjøres?

Har vi et felles tema som vi kan utvikle videre til en forretningside?  
Hva er ideen?

Hva er det egentlig vi kan som er relevant? Vi trenger ulike spesialister som kan samarbeide

Hvem vil være med og hvem tar ledelsen? Bli enige om roller og ansvar

Lag en forretningsplan

Lag et investeringsprosjekt



# Lære fra andre regioner

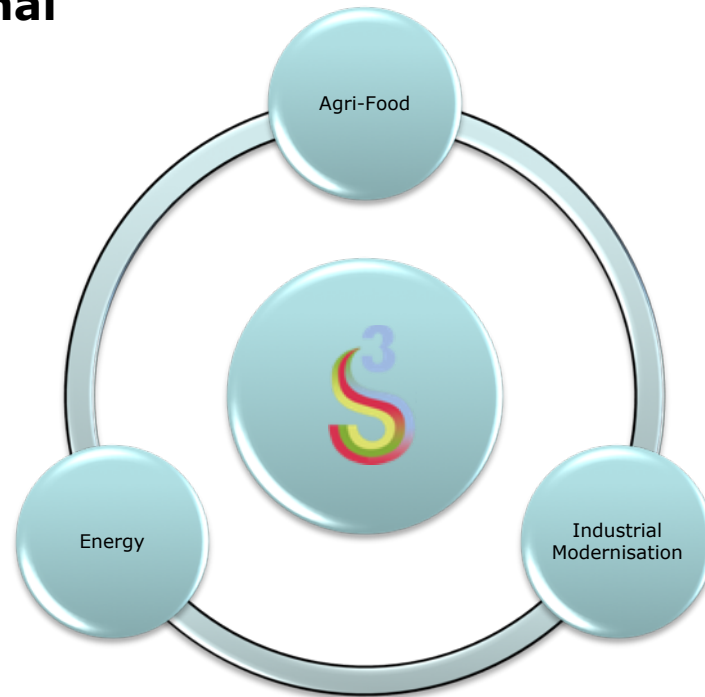
- <http://www.necstour.eu/ne>

# S3 innovasjonsplattform

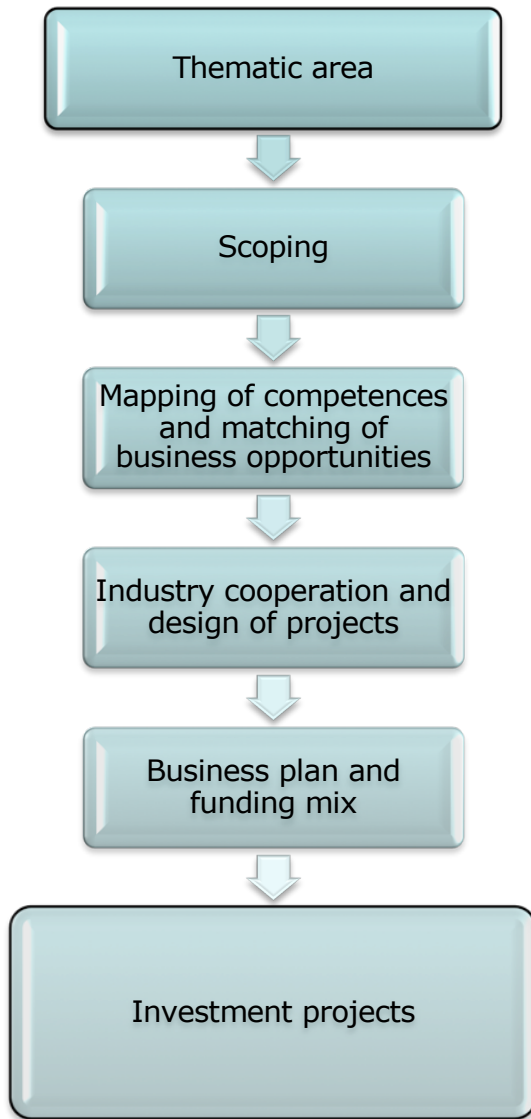
- <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

## Thematic approach to S3: Implementing RIS3 through transnational and interregional cooperation

- ❑ To support interregional cooperation in new growth areas, aiming to build an investment pipeline of bankable projects
- ❑ To provide tailored advice and help regions establish links with the business and research communities
- ❑ To help regions develop shared infrastructure such as testing facilities, pilot plants, etc.







## Thematic S3 workflow

*providing a framework within which participating regions and stakeholders are able re-visit their decisions to allow a regular assessment of advancement and effectiveness of their collaboration*